

Hendrik Vervliet

(1923 – 2020)

Em. prof. dr. H. Vervliet werd geboren te Wilrijk op 31 december 1923 en overleed te Geel op 5 augustus 2020

Huwelijk

Op 20 april 1954 huwde Hendrik Désiré Louis (roepnaam Dis) Vervliet met Irma Regemortels (1928-2006), bibliothecaresse bij de Antwerpse Stadsbibliotheek van 1946 tot 1988. Het koppel had geen kinderen.

Classicus

Vervliet studeerde van 1941 tot 1945 klassieke filologie aan de Katholieke Universiteit Leuven. In 1947 werd hij adjunct-conservator van het Museum Plantin-Moretus met Leon Voet (1919-2002) als conservator. Hier werkte hij aan zijn doctoraat dat hij in 1955 behaalde. Samen met de oprichter van het Plantin Genootschap A. M. J. Pelckman (1910-1994) werd hij de drijvende kracht van het tot vandaag nog actieve instituut. Samen met Aloïs Gerlo (1915-1998) werkte hij aan de in het Museum bewaarde correspondentie van de vermaarde filosoof en humanist Justus Lipsius (1547-1606). Een reeks studies mondde in 1978 uit in de monumentale reeks *Justi Lipsi epistolae*.

Hoofdbibliothecaris

In 1968 begon Vervliet zijn loopbaan als bibliothecaris, toen hij benoemd werd tot hoofdbibliothecaris van het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen (RUCA). Hij startte een project om een samenwerking te creëren tussen de wetenschappelijke bibliotheken, dat de financiële steun genoot van het toenmalige Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO). Bij de start van de vervlaamsing van de Leuvense universiteit in 1969 bood Piet de Somer (1919-1985) hem aan om hoofdbibliothecaris te worden in Leuven. Vervliet weigerde dit beleeft.

Bij de start van de van de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA) in 1972 werd hij benoemd als hoofdbibliothecaris en als hoogleraar. Het werd een bibliotheek met open rekken, dus toegankelijk voor de lezer. Er werden bibliotheekadviseurs aangesteld, waaronder ondergetekende voor het departement scheikunde (1972-1974). Zo leerde die hem beter kennen. Vervliet stelde een offline geautomatiseerde catalogus op. Andere Antwerpse bibliotheken volgden en de bekende Antilope-catalogus kwam tot stand. Vervliet gaf ook advies aan zijn vriend A. Gerlo, die de eerste rector was geworden van de Vrije Universiteit Brussel (VUB), in verband met de inrichting van de bibliotheek aldaar.

Bibliotheekwezen

Vervliet speelde een toonaangevende rol bij de samenwerking van de Vlaamse bibliotheken door de oprichting van de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie (VVBAD). Hij was ook de vader van een nog niet bestaande speciale licentie Informatica en Bibliotheekwezen, die startte aan de UIA in 1983 en uitdoofde in 2016. Bij zijn emeritaat in 1988 werd hem een liber amicorum aangeboden. Na zijn emeritaat bleef Vervliet zich verder inzetten zowel in het domein van het onderzoek als in verband met het Belgische bibliotheekwezen.

Vervliet stelde in het Unescojaar 1972 op verzoek van Herman Liebaers (1919-1957) het prestigieuze verzamelwerk voor: *Liber Librorum*, dat een overzicht weergeeft van 5.000 jaar boekdrukkunst. Op grond van dit enorm belangrijke werk werd hij in 1975 benaderd door de Universiteit van Amsterdam om er gewoon hoogleraar te worden om er de geschiedenis van het boek en bibliotheekwezen te doceren. Van dan af reisde Vervliet één dag per week heen en weer naar Amsterdam.

Academie

Vervliet werd in 1968 correspondent van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB). In 1974 werd hij werkend lid en gedurende het jaar 1974 was hij voorzitter.

Typografie

Hij publiceerde tal van belangrijke werken, die op het internet terug te vinden zijn. Hieruit blijkt dat Vervliet een wereldautoriteit was op het gebied van de 16e-eeuwse typografie.

Herman Bouchery

Het moet nog vermeld worden dat zijn voorganger bij het Museum Plantin-Moretus Herman Bouchery (1912-1959) was. Deze was adjunct en vervolgens conservator van het Museum van 1937 tot 1946. Daarna werd hij tot hoogleraar benoemd aan de Rijksuniversiteit Gent. Bouchery deed in Antwerpen veel onderzoek in de aldaar aanwezige correspondentie van J. Lipsius en was ook erg geïnteresseerd in de geschiedenis van het boek. Ook al wordt nergens deze link gelegd met het onderzoek van Vervliet, het lijkt ondergetekende toch wel de moeite waard om te vermelden.

em. prof. dr. Hendrik Deelstra

12 april 2024